

Potrjena gnezditvev sirijskega detla *Dendrocopos syriacus* v Sloveniji

Confirmed breeding of the Syrian Woodpecker *Dendrocopos syriacus* in Slovenia

Smiljan BAČANI

UVOD

Stoletna širitev areala sirijskega detla iz Male Azije v srednjo in vzhodno Evropo je dokumentirana z datumi prve gnezditve: Bolgarija 1890, Romunija 1931, Madžarska 1937, Slovaška 1949, Avstrija 1951, Poljska 1978, Ukrajina 1948 (HAGEMELJER and BLAIR 1997). V Sloveniji je bila ta vrsta detla prvič opazovana leta 1974 v Cvenu pri Ljutomeru (GREGORI 1990), vendar je bila do danes znana le gnezditve križnega para, ko sta samec velikega detla in samica sirijskega detla leta 1978 gnezdila na Rožniku nad Ljubljano (TRONTELJ 1984). Vsa druga opazovanja iz gnezditvenega obdobja so iz vzhodne Slovenije, in sicer ob Sotli: Jovsi in Imeno 1984 (Geister), ob Dravi: Studenci in Tezno (Maribor) 1988 (Bračko) ter Šturmovci 1993 (Božič) (GEISTER 1995). V naši soseščini gnezdi v mejnih kvadratih (50x50 km) s Hrvaško (WL1, WL2) in Madžarsko (XM1) (HAGEMELJER and BLAIR 1997).

GNEZDITEV V MALEČNIKU PRI MARIBORU LETA 1997

Dne 10. 5. 1997 sem po končanem obhodu po dravski loki na avtobusni postaji za Malečnik ob Meljskem mostu, kjer sem bil pustil kolo, že pospravljaj daljnogled, ko sem v bližnjem belem topolu *Populus alba* zagledal duplo v velikosti, kakor ga izkleše veliki detel. Duplo je bilo na višini 5 metrov, obrnjeno proti severovzhodu. Skoraj hkrati sem zaslišal oglašanje detla, ki pa ni bilo takšno, kakršnega sem vajen. Takšno oglašanje sem v bližnji okolici že slišal, pripadalo je sirijskemu detlu *Dendrocopos syriacus*, ki sem ga tod že opazoval jeseni in pozimi.

Razburjeni starši so se s hrano v kljunu zadrževali na oddaljenosti več kot 50 metrov od dupla. Mladiče so pričeli krmiti, šele ko sem se odmaknil za približno 30 m od dupla. Prva se je opogumila samica. Glede na to, da sta gnezdili tik ob avtobusni postaji, sta bili ptici presenetljivo plašni.

Dne 12. 5. sem samca in samico posnel z video kamero pri krmiljenju mladičev. Dne 18. in 20. 5. so bili mladiči še v duplu, 25. 5. pa jih ni bilo več. Kljub iskanju po bližnji okolici nisem našel ne speljanih mladičev ne odraslih ptic.

Leta 1998 je duplo, v katerem je prejšnje leto gnezdil sirijski detel, zasedel škorec. To velja omeniti zato, ker je znano, da sirijski detel uporablja isto duplo več let zapored (BAUER und von BLOTZHEIM 1994).

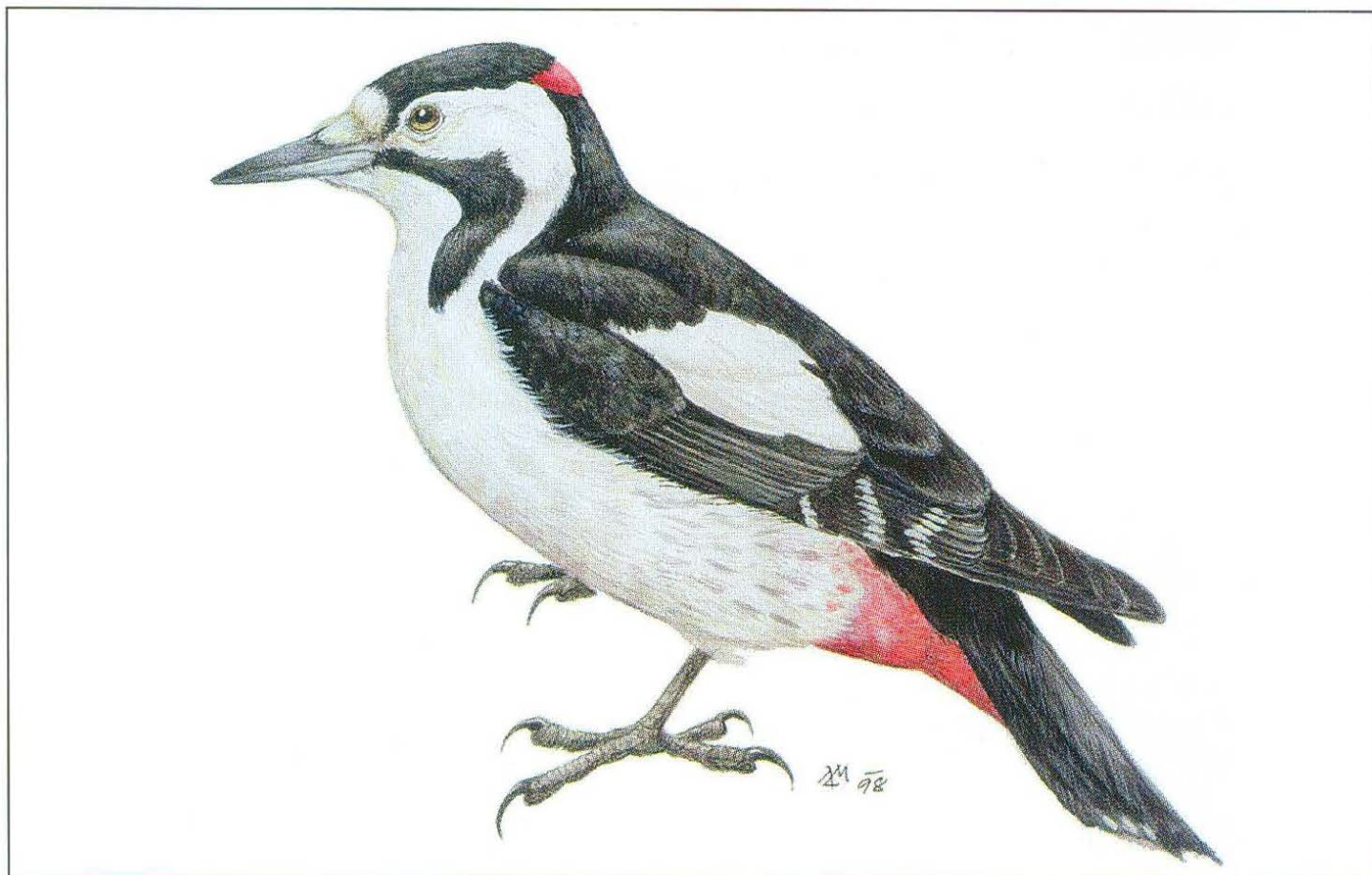
RAZPRAVA

Opazovana detla sem določil za sirijska detla *Dendrocopos syriacus* po naslednjih znakih:

- oglašanje podobno oglašanju velikega detla, vendar tišje in mehkejše; oglašča se bolj poredko;
- bolj plašen in manj očiten kot veliki detel; se pogosteje spreletava in se manj zadržuje na deblu in debelih vejah kot njegov sorodnik;
- podtrebušno in podrepno perje precej bolj svetlo rdeče kot pri velikem detlu, skoraj rožnato;
- na licih brez črne prečne črte.

V literaturi (BAUER und von BLOTZHEIM 1994) najdemo še druge razločevalne znake (velja za odrasle ptice v gnezditvenem obdobju):

- motno črno perje v primerjavi z modrikastim sijajem pri velikem detlu;

- precej manj beline v repnih peresih, kar je dobro vidno pri sedenju;
- več beline v letalnih peresih, kar je opazno med letom;
- svetle nosne ščetine nad zgornjo polovico kljuna v primerjavi s temnimi pri velikem detlu.

LITERATURA

BAUER, K.M. und U.N.G. von BLOTZHEIM (1994): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9. Aula Verlag, Wiesbaden.

GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. DZS. Ljubljana.

GREGORI, J. (1990): Sirijski detel *Dendrocopos syriacus*. *Acrocephalus* 46: 114.

HAGEMELJER, W.J.M. and M.J. BLAIR (1997): The EBCC Atlas of European Breeding Birds. Poyser, London.

TRONTELJ, A. (1984): Sirijski detel *Dendrocopos syriacus*. *Acrocephalus* 21: 46.

POVZETEK

Opisano je potrjeno gnezdenje sirijskega detla v Sloveniji.

Par sirijskih detlov je v maju 1997 gnezdil v Malečniku pri Mariboru. Gnezdilno duplo je bilo v belem topolu *Populus alba*, 5 m od tal.

Vrsta je bila pri nas sicer prvič opazovana že leta 1974, leta 1978 pa je bilo opazovano gnezdenje samice sirijskega detla s samcem velikega detla. Z izjemo tega križnega gnezdenja so vsa siceršnja opazovanja iz vzhodne Slovenije.

SUMMARY

The confirmed breeding of the Syrian Woodpecker in Slovenia is described. A pair of these birds bred in May 1997 at Malečnik near Maribor, with their nest hole situated in a white poplar *Populus alba* some 5 metres from the ground.

This species had been observed for the first time in our country in 1974, while in 1978 a female of the Syrian Woodpecker was found to breed with a male of the **Great Spotted Woodpecker**. All the observations were made, with the exception of this crossbreeding, in the eastern part of Slovenia.

Smiljan Bačani, Titova 21, 2000 Maribor